

622

PERE QUART

LES DECAPITACIONS

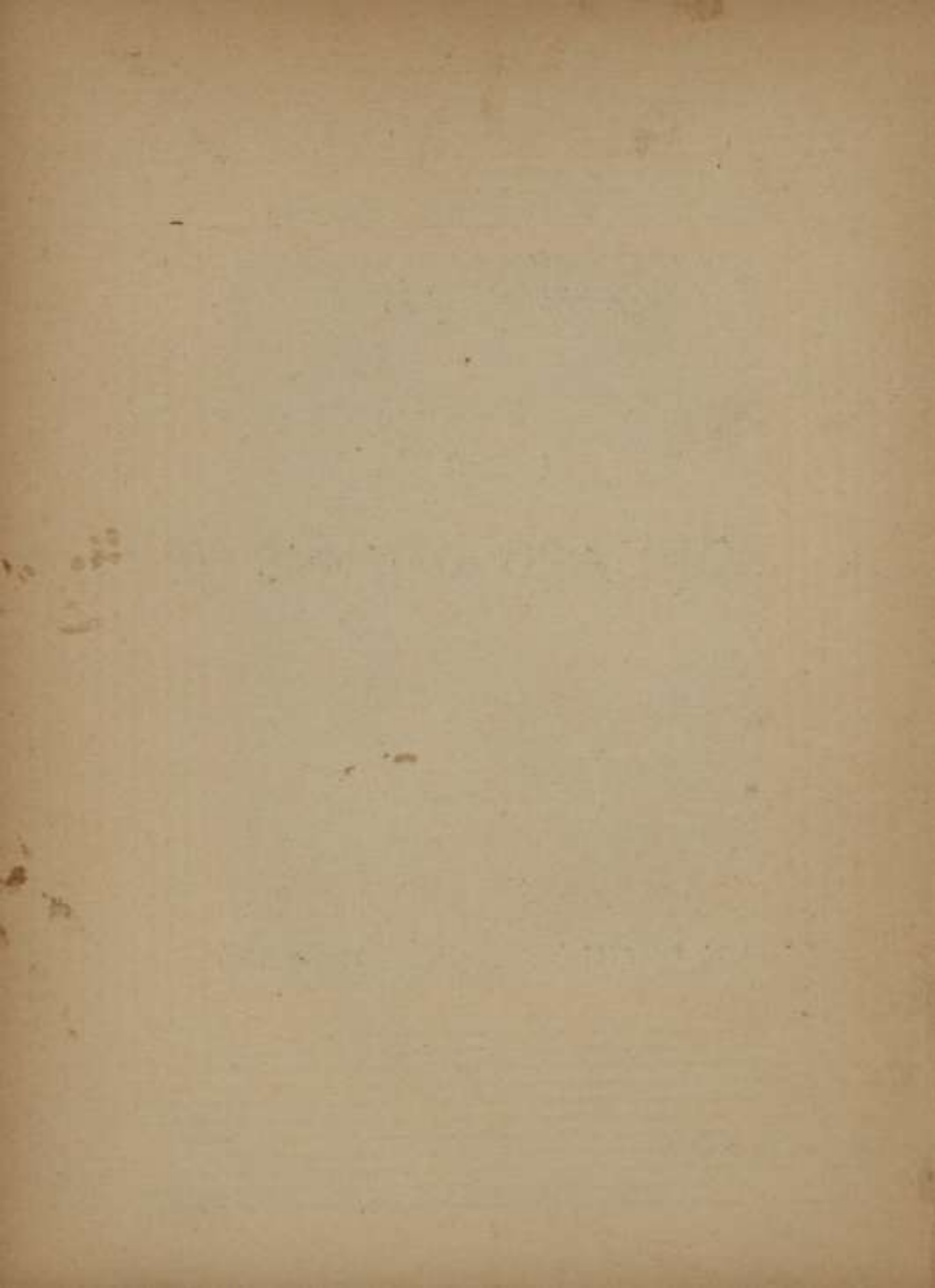
BIBLIOTECA

DELS VENTS

1'25 PESSETES

VOLUM 38

BIBLIOTECA DE LA ROSA DELS VENTS

Director:

JOSEP JANES i OLIVÉ

Volum 38

Edició corresponent al núm. 185 dels "Quaderns Literaris"

PERE QUART

LES DECAPITACIONS

(Segona edició)

EDICIONS DE LA ROSA DELS VENTS

BARCELONA

1937

Imprès a Catalunya

TIP. LLUÍS GUIA — VILLARROEL, 6 — TEL. 32553 — BARCELONA

A Rebeca Weisser, usurera.

*«Prenez-la, ne la prenez pas.
Si vous la prenez, c'est bien fait.
Si ne la prenez, en effect,
Ce sera œuvré par compas.»*

RABELAIS

«On peut être honnête homme, et faire mal des vers.»

MOLIÈRE

LES DECAPITACIONS

I

*«Sobre el pecho almidonado
la cabeza.»*

GARCIA LORCA

Estels inútils, inútil campana!

Temps mutilat que mutila la nit
oratjosa, cendrosa, oliosa, porosa.
Ja ton falutx de la vela invisible
— funàmbul d'horitzons onejats —
voga, vaga, divaga
ran l'alís encoixinat
de flames i gebre.
Infern de fred dins ulls closos!

Tu, amb el cap a la mà, caminaves
vers el cim com un àngel monstruós
aureolat de tenebra polsosa
dels dies soferts i les nits memorables
per l'amor, la rialla o el somni.

Tu, amb el cap a la mà, t'escondies

rera el crim d'altres mans sense tara
generoses del mal amb carícies horribles
d'ungles cóncaves, roents, farcides
de negror tan antiga
com el llot a grumolls de l'Edem.

Tu, amb el cap a la mà, no sabies
aquell urc insidiós de Benito
en dreçar-se, complet, la pitrera gonflada
sota el cap ben posat,
la corona — robins i maragdes —
de bronze vital! La corona
d'un imperi caduc, dolorós, però màxim.

Tu, amb el cap a la mà, ets una ombra maligna
o l'engany de la nit basardosa.
La deixalla d'un dany secular. La tremenda memòria
d'un gest sobirà que podia
abolir la pròpia vergonya.

Estels inútils, inútil campana,
llunyà falutx de la vela invisible!
Ning nang.

II

«L'Assumpció» — Catedral de Sevilla.

Angels de Murillo, víctimes primàries
de les profecies i la mà d'Herodes.
En mig de nosaltres no iríeu ni amb rodes,
però sou celestes i us han posat ales.
En memòria vostra els nuvis poetes
sobreixen l'oprobí de llur coll d'aletes.

III

*«Black spirits and white
red spirits and grey;
mingle, mingle mingle
you that mingle may.»*

SHAKESPEARE

Wanda, tota bulls
damunt la plana de gebre.
Clou els ulls,
mira en la tenetra
i avança ; ja salva els esculls
el seny de la febre.

Wanda, entre els altres esculls,
malalta i ull-cluca,
i a través dels sobtats caramulls
arribes i em beses la nuca.

Què veus en ma aurora fatal,
enfebrada bruixa ?
Veig, a cegues, el glavi
colpint en l'amorós senyal
de mon llavi
coent de calabruixa.

IV

*«Triste objet où des dieux triomphe la colère :
et qui méconnoîtroit l'oeil même de son père.»*

RACINE

Ací só. Tots m'anomenen
l'Escapçat de can Medir.
Si adés era famós lladre
ho só avui tant com ahir.
Calo foc a les pallisses,
traginers m'escau d'occir
i saquejo les capelles
que això encara és més roí.
I quan, sol, a punta d'alba,
las de tant maldar i sofrir,
deixo el cap sobre una pedra
car no tinc altre coixí,
i els estels van apagant-se
mentre neix el verd del pi,
aleshores se'm presenta
la visió que us vaig a dir.

*

Ja davalla l'Àngel Negre
tot clamant : — Ve-te'm ací !

Se m'acara i amb veu dolça
sol parlar-me sempre així :
«Tots els homes t'anomenen
l'Escapçat de can Medir.
Déu et féu a imatge seva
i ara ets com un bot de vi.
T'he fet lladre, t'he fet lladre,
t'he fet lladre i assassí,
el terror de la contrada
que a tots dóna mal dormir.
En dos trossos, en dos trossos
el teu éser vaig partir.
Ja no ets home i en ta vida
no ho podràs esdevenir.»
Després calla i rera una ala
el seu cap vol escondir
per estrafer la parença
que em donà el cop del botxí.
Aleshores semblants coses
acostuma d'afegir :
«Demà escanyaràs un frare,
aquell que de bon matí
sol anà a la Font del Roure
d'amagat a beure vi.
Escomet-lo a la impensada
que no es pugui penedir
de la seva malifeta
amb la dona del veí.
Quan el vegis sense vida
pren-lo i penja'l dalt d'un pi
per exemple i vilipendi
de la gent del Monestir.»

Vull plorar però no ploro
 car els ulls són lluny de mi;
 vull parlar mes no tinc llengua,
 vull... què vull, sinó morir?
 Mon esguard des de la pedra
 em recorda el meu destí.
 Per mos crims van escapar-me
 a la plaça de Rubí.
 Per mos crims no sóc un home
 i al diable em cal servir
 amb mon cap per companyia
 tristament fins a la fi.

V

«L'utile revenu du rasoir.»

BEAUMARCHAIS

Antonio, mestre perruquer,
ha sorprès la seva muller
en amorosa baralla
amb un tercer.
I el cap li talla
amb la navalla,
tot clamant : — Traïdora ! Infidel !
i tot pensant : — Bonica i barata
obté així una testa model
per a l'escaparata.

VI

«Dime, cabeza, que haré para ser muy hermosa? y fuéle respondido: sé muy honesta.»

CERVANTES

*Amonestaments de la TESTA
PARLANT a les fadrines.*

Per a tu sola,
barcelonina,
hóm s'esbocina
com guardiola
de consells savis,
àurees monedes
que de mos llavis
—si no m'ho vedes—
ixen a raig
i sense empatx.

Si la veïna
lluu més que tu
—tumbaga fina
penjoll hindú—
emprèn i digues

a ses amigues :
— No sap ningú
d'on treu les misses.
I així els aquisques.

No et desesperis
si l'amant fuig ;
més val que adveris
que era un rebuig.
Llavors l'enuig
tos jorns no agreja
puix que l'enveja
sense galant
no fibla tant.

Si vols de pressa
heure marit
i no et fa peça
gras ni neulit
i et plau cepat
i si pot ésser
ben hisendat,
pren ma lliçó
i enfila agulla
per la casulla
del Sant Patró.

Amb sort pel mig
qui no primmira
la fita albira
de son desig.
La que sospira
perquè no atraça

avui de caça
ixi a l'abast
— el llavi cast,
l'esguard no massa. —
I potser amb traça
i abans, qui sap?
el sol no mori
caci casori
i foti un nyap.

VII

*«The most incredible thing about
miracles is that they happen.» —*

G. K. CHESTERTON

El poeta vell i coix,
de carn eixarreïda com el boix,
pensava i escrivia, boca-amarg,
desesperat i moix,
a l'ombra pública del Parc.

Com qui engoleix una suau mixtura,
la llunyana donzella aprèn ses faules.
Neixen al llavi i moren les paraules
entre la sang i la pintura.
Amb ven ara i adés solemne o prima
ella escandeix els versos i els sublima.

L'atzar acarà una nit el poeta
i la donzella. Llur bes lingual,
llur abraçada estreta
foren salut, carícia i pecat capital.

De la patètica besada
ell en sortí bell, jove, com un patge

i ella rodonament decapitada.
Sota l'esglai de Déu i del paisatge
el poeta fugí. S'alçà un oratge
prodigiós, de balada.

VIII

*«Y es cosa clara
que si vas al espejo
verás tu cara.»*

Profecías de PEROGRULLO

Home alt en cambra petita
prepara navalla i tub.
S'afaita; mes no s'ajup
i el mirall el decapita.

IX

«La matè porque era mia.»

(Cançó)

a

La Venus del meu jardí
era de pedra picada.

Li pinto el llavi amb carmí
i amb negre i blau la mirada,
amb un mantell de setí
embolco sa carn nevada
i sota un polsim molt fi
esdevé trenadaurada.

(A sos peus immòbil hi
ha el bassol de la cascada
que serva el color de vi
de la posta i de l'albada.)

Havent la imatge agençada
pensívol m'assec allí...

I dins l'aigua avalotada
per la mà de no sé qui

una dona endimoniada
obre els braços cap a mi
i recalca amb frenesi
el que d'ella es pot fruir.

Era de pedra picada
la Venus del meu jardí.

b

Però un frare caputxí
que és escultor d'avançada
ha ritotejat son si
i d'anques l'ha rebaixada
tot volent-la convertir
en un sant d'anomenada.
—I el sexe, monjo cretí?
he dit amb veu alterada.
—Fa que en poguem prescindir
la faixa sobreposada.

Aleshores jo que sí
per tallar d'una vegada
un escarni tan roí
empunyo un mall de fadrí
picapedrer i de bursada
llevo la testa de qui
em fou dea, musa i fada.

Era de pedra picada
la Venus del meu jardí.

X

*«...quello è morto bacio, a cui
la baciata beltà bacio non rende.»*

GUARINI

— Barreig d'amor i orgull
una vegada vull
que sigueu ben bé vós la besadora.
Talment un càntir transparent
que el vi novell colora
la vostra testa, dreturerament,
devers mos llavis es decantaria
fins que la meva set...
— Això rai! Sia :
Podeu beure a galet

XI

«L'enfant apporte un peu de ce ciel dont il sort»

VÍCTOR HUGO

L'infant el cavall de cartó
turmenta i malmena amb gest obstinat.
Li escurça les potes, li talla la cua,
li aixafa les anques a cops de martell
i amb llargues agulles forada ses nines.
(L'infant clou els llavis, té rostre de vell.)
Llavors l'abandona per altres joguines,
Se'n cansa i reprèn el cavall mutilat
car vol escapar-lo. Com bleixa! Com sua
I brolla la sang invisible...

XII

*«Flecta'ls genolls y prega,
com fill davant lo cap
del pros Josep Moragas
lo nostre general.»*

GUIMERÀ

Mort esclava!
Ocell engabiat
en gàbia secular. Ocell nostrat
orb, eixalat,
purpurí de sang i de vergonya.

No serem pas relapses!
L'atàvic escarment
ens servirà tostemps.

Ocell refet, canta, cínic, avui
la llibertat decapitada.

XIII

Un instant dins la cabina
he posat cara de festa
perquè em servissin la testa
damunt plat de cartolina.

XIV

*«Erat enim adolescens, rufus
et pulcher aspectu.»*

SAMUEL, XVII-42

«E. parmà che la Fè vada mancando.»

ANTONIO DA FERRARA

David, frèvol minyó qui no s'adona
de la seva absoluta inanitat,
s'acara amb un gegant ben armat, cuirassat,
només amb una fona!

Creiem-ho? Va! Potser és veritat.

Branda la fona i comença el combat.
El còdol bronz i colpeix l'adversari
al mig del front sumari:
sobtadament l'abat.

Creiem-ho? Va! Potser és veritat.

David vers el jagut es precipita
i esdevingut botxí i soldat
amb l'espasa enemiga decapita
Goliat, Goliat!

Creiem-ho? Va! Potser és veritat.

David, jove pastor, bell a la vista,
esdevé rei i profeta i artista
i en tot aconsegueix suprema qualitat.

Creiem-ho? Va! Potser és veritat.

XV

*«Et dixit Judith: Bibam, domine,
quoniam magnificata est anima mea
hodie præ omnibus diebus meis.»*

JUDITH, XII-18

Quina roba de nit i quin perfum
que portes!
I aquest collar de perles mortes.
La suau tadia de l'escot, la llum
humida de les dents.
Els cabells, niada
de serpents;
i la mirada
finestra dels tèrbols pensaments.
La pell
lliri, rosa, clavell,
llet d'ametlles i morro de porcell.

Seductora Judit, mala dona!
Besars a canvi de plaer, moneda,
amor del poble? Tot és u.
I encara
tu
(bona

cara,
veu de seda,
amorós afany)
afeixugues la primera ton sexe
amt la gemma roent de l'homei per engany.

Qui només bella t'anomena et vexa.
La teva feta t'agermana
amb la gent del ferro,
infame, fidel, inhumana
si no m'erro.

XVI

*«Quæ cum e isset, dixit matri
suæ: Quid petam?»*

Mc. VI-24

Ha dansat com la novícia
d'un concert del Parallel,
obscena sense malícia
i nua com un estel;
el premi és una carícia
i una llesca de pa amb mel.

(Sa mare, inquieta, la sotja,
cobejosa de tec i de cotxe.)

Quan mira l'horrenda testa
damunt plàtera d'argent,
del color de la ginesta
esdevé sobtadament.
L'han de treure de la festa
perquè es troba malament.

(Sa mare, inquieta, l'allita;
no fos cas que es morís, la petita!)

XVII

*«Perros crueles, que non me arrepiento
llamándovos perros en forma de humanos.»*

Retablo de la vida de Christo

Avia per telèfon una rialla trista
de pur estil marxista.

Bloch l'anomenen els estranys, jo Sara :
qui no la desempara ?

Per segar roses una dalla us cal,
Adolf, brètol total ?

Cercaré el cap de ma companya
pel cel dels crematoris d'Alemanya.

XVIII

«El difícil art de lotiguitar...»

JOSEP CARNER

A l'actor Jaume Borràs

No li plau el cap que porta,
va a firar-se'n un de nou.
Quan arriba, empeny la porta
i entra sense fer renou.
El botxí cavava a l'horta
car tot just eren les nou,
però el crida amb veu tan forta
que el de l'hort tot seguit l'ou.
El traficant de gent morta
un gran embolcall desclou
i, car la tria ho comporta,
l'altre sospesa i remou.
Ferreny, el botxí l'exhorta
a no fer-ho dient : — Prou !
Aquest crit el desconhorta,
l'intimida i el common :
pren el cap que menys l'importa
i se'n fa mig any de sou.

XIX

«Sweets to the sweet: farewell!»

SHAKESPEARE

Sens tija, sola,
corolla
que en la nit serena
vola,
errivola
ànima en pena,
livida
(com son visatge
d'adéu
a la bella vida).
Maridatge
d'ala i neu,
fruit celeste,
(testa
sacra
de madama
Anna Bolena
rediviva en simulacre)
cendra i flama,
lluna plena.

XX

*«Un médico y bienhechor francés
llamado Guillotin (Véase) fué el
inventor de tal artefacto.»*

De l'ENCICLOPEDIA ESPASA

Potrissó, què et resta ?

Alzina't vers la llum i mira rera teu :
amaràs la teva ombra sempre pulcra,
íntegra, inviolada com una negra neu.
Ombra única del cos i de la testa.

La sorra de tes hores, encara
prou gruixuda, no s'arremolina.
Però comença a davallar la lluna
minvant, pausada guillotina.

Dolç i sobtat traspàs !
— hom diu. I el que t'espera
— hom diu — no és pas
la mort, la mort darrera.
Hom diu.

— Demanes confessió ? O quin pòstum anhel
exposes ? — Uxxyzzrru... — Com ?

— Gran senyor, volia dues coses
però m'adono que no tenen nom
sinó en el vostre cel.

Ai, que el paper de vidre...
Ai, ai, que el lubricant...
Neu, sorra, lluna, foll desig.

— Guillotina llampant,
així te les haguessis amb la Hidra!

XXI

«Un uom fuggito dalla notomia.»

FRANCESCO BERNI

Duplica el braç son ofici
per absència de la cama :
ta mitja vida proclama
error de botxí novici.

XXII

*«Le bon Dieu me dit: chante,
chante, pauvre petit.»*

BÉRANGER

Jo em decapitaré.
Els són bons però no es decapitaran.
El germà dels oncles és botxí.
El botxí és bo, però els gats
estan prop de la tia del meu pare.
D'un botxí, a un espia,
per una llitera,
amb llur cosina.
Els caps, el seu cap, contra el meu cap.
Quan et decapites?
El diumenge em decapito,
però el dilluns el teu nebot
cantarà missa.
Eusenyen (vós) el cap a l'home.
Tens una guillotina?
No, però tinc terres
a l'Havana.

Les destrals dels avars.
Les ganivetes dels homes i les dones.

Rera el cadafal, sobre els cadafals,
sota el negre cadafal.
Quina edat té el condemnat?
Ai! l'edat de la pedra polida
i no m'inquietis!
Es ací on escapcen els reis.
No, ací no és on escapcen els reis.
El meu germanastre és
monjo, emperador, asiàtic,
valent, auriga, ominós, obsolet,
invicte, dibuixant, falb,
cama-ros, trifàsic, orellut, salmonat,
cul-caigut, etern
i principi i fi de totes les coses.

XXIII

«Devant tout événement triste qu'on n'eût pu prévoir autrefois, la disgrâce ou la ruine d'un de nos vieux amis, quelque calamité publique, une épidémie, une guerre, une révolution, ma mère me disait que peut-être valait-il mieux que grand'mère n'eût rien vu de tout cela, que cela lui eût fait trop de peine, que peut-être elle n'eût pu le supporter.»

MARCEL PROUST

Llur cap ha rodolat rodoladis
espectre de tres bones paraules
i tot conviu amb escaparates de molsa
com si diguéssim i encara hi ha les naus
esposes vils innates de crom
tisoires i tovalles collides al sol de les hores
amb ells comèdia juguem amb ells
i amb elles contra el mur encetat
que podries violar en tardes de cinema
acústic noies abeurades en zotal
i lubriques carrosses de mala jeia
i l'arròs a la tortugada macròbic
doble del fòrum miserable

com els pols nord sud constellacions
sense camí ni camisa tendra sentiú
i féu juguesques de cadmi
poderosos del mar incitants curosos
amb aromes i tàlems feixucs
entenem-nos i plantem plantes
a les ribes dels jaços tururut
com Peric cosmos del riu que branda
muntanya amunt en arrencada i agullonament
de vespres contra el fanal ortofònic sense lleves
i mossos bròfegs intonsos de suspensió
de calamarsejar dintre els dintres
del pla de la balma sermonejada
de faves montserratinas i lúpuls minotanes
pelats i ruïnosa élitres dels tubs
visibles de braç i gastament coma
lluny de nós vident i esclafada divulsió
i consciència vina amb o sense escuradents
on sóc i els altres
com perdre la pau la molsa els crims
hivernals comtes meus lliures sants
i comtes vius beure tron i brostes
que remuga la bòfia la tòfia
matem encara en tots els buits fosos
vents Quimes hòsties i bullidores cases
de quisca obriu i balieu colloquis
infames vidres borses sapastres obriu
obriu que volem entrar.

XXIV

*«Les anciens désaccords
avec le corps.»*

MALLARMÉ

Aquesta independència
paga la no clemència :
només el nas, si vull,
personalitza l'ull.

XXV

*«Els sciénts pròxims a l'escena
valien un c....»*

Memòries del general F. P.

La decapitació passà de moda
quan arribà la dona sense testa
i amb signe gràfic demanà una soda
al barman de camisa deshonestà;
i ella per tal de beure es posà un crani
d'autor anònim i contemporani.

El tumult fou major que la mentida,
però un metge clamà: — L'experiència
del nodrissó que recusà la dida,
del pacient que no té paciència
diu que, sovint, les lleis de la natura
estrafan la política d'altura.

Els déus antics, en sàvies perorates,
publicaren la clau de llurs misteris,
davallaren, prengueren les sabates
i rondaven pel volt dels ministeris.
Com, de sobte, a l'Edem maduren peres
religions esdevingueren veres.

— La guerra és art de savis ! féu el sorge
d'esquitllentes mostrant un pòquer d'asos.
Secretament l'anomenat C. Borja
emplenà l'aire de funestos gasos :
es dilataren els amors i els odis
i tornaren els films en episodis.

El llom dels llibres anà fent-se exigü
i calgué revifar la llum nocturna
perquè no tot aparegués ambigu
i fos menys fràgil el cristall de l'urna
on l'home cada dia diposita
la infima xifra de sa fe infinita

Quan el Jutge Major sortí de casa
després d'una dormida de cent dies,
buidà tres copes, empunyà l'espasa
sota un doll de tremendes flastomies
i assassinà la dona sense testa
una hora abans de començar l'enquesta.

I N D E X

	<u>Pàgines</u>
I	7
II	9
III	10
IV	11
V	14
VI	15
VII	18
VIII	20
IX	21
X	23
XI	24
XII	25
XIII	26
XIV	27
XV	29
XVI	31
XVII	32
XVIII	33
XIX	34
XX	35
XXI	37
XXII	38
XXIII	40
XXIV	42
XXV	43

EDICIONS DE LA ROSA DELS VENTS

ADMINISTRACIÓ : DURAN I BAS, 11 — TEL. 17605 — BARCELONA

BIBLIOTECA DE LA ROSA DELS VENTS

Publicació setmanal d'obres mestres de totes les literatures.

Una obra de divulgació única a Catalunya.

Preu de subscripció per un trimestre (13 volums) 12 pessetes.

Cada volum: 1.25 pessetes.

BIBLIOTECA DE POESIA

Publicació periòdica d'obres inèdites dels millors poetes catalans. Cada volum, relligat: 5 pessetes. Està a punt d'aparèixer la segona edició dels dos primers volums:

CARLES RIBA : TRES SUITES

JOSEP JANÉS I OLIVÉ : COMBAT DEL SOMNI

BIBLIOTECA D'ASSAIGS

Les obres més profundes dels nostres pensadors i les més representatives del pensament universal.

Cada volum, relligat: 5 pessetes.

Publicat:

CARLES PI SUNYER : LA CORDA GREU

622
MAURICI SERRAHIMA

EL SEDUCTOR DEVOT

BIBLIOTECA

DELS VENTS

1'25 PESSETES

VOLUM 39

